1878. V. évfolyam. 206. szám. Debreczen, Csütörtök október 24.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban *Kutasi Imre nyomdájában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivatalokná.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hetfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőségben és kiadói irodában. *Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába* czeglédutcza, Fried-ház 19. sz. alatt czimezendők.

Debreczen, okt. 24.

(B. S.) Csüstül terem a jó ellenzék háza tája körül az elméleti nagy ember, a patentirozott hazafi, és saját nagyságába szerelmes genialitas, mely minden pillanatban kész feláldozni magát az édes honhaza boldogságáért, s bele telepedni azokba a piros bársony székekbe, melyekből még ma sem akar masirozni az a „megátalkodott bosnyák kormány.“

Hej pedig, én édes istenem! be nagy hühóval fujnák a trombitát független és nem független kandidátusok! Szinte látom a Csehországban született trombita kisebbik végén a szuszszal teljes ábrázatokat, mint ömöl rajtuk végig a száj szélesitő gyönyörüség must-izü mosolya, mig az egyik szemecske sanda mészárosként pislog a miniszteri székek felé, hogy indulnak-e már?

Hát bizony nem indulnak azok. Hiába a nagy reménykedés az ellenzéki táborok előre győzelemittas hadsorai közt, a kormány hazafias kötelességének tartja megvárni az ország képviselőinek nyilatkozatát, az illetékes kritikát müködése felett, melyre nem az ellenzéki manőverektől született, sárkány-tejjel szoptatott s hazafias phrasissal felnevelt népgyülések, hanem egyedül az ország képviselőinek majoritása illetékes.

Ha ez, a képviselőház többsége „pereat“-ot mond a kormány politikai irányzatára, ugy bizonyára ismerni fogja a magyar miniszterium is a parliamentalismus törvényeit s visszalép, — de mig a képviselőházban, mely a választási szabadságnak a mostanihoz hasonló korlátlansága mellett bizonyára az ország hamisitatlan vélekedését, el-csürcsavarhatatlan akaratát képviseli, csak egy szavazattöbbséggel rendelkezik is, addig kötelessége szilárdul maradni azon a helyen, melyre őt a nemzet és a korona bizalma helyezé. Kötelessége főképen ma, midőn a Tisza-ministérium bukása egyértelmü az anarchiával, mely alapjaiban képes megrázkódtatni fiatal alkotmányunkat.

A világért sem állitom azt, hogy a szabadelvü párt aegisise alatt müködő kormány bukása után az absolutismus következhetnék, mert ilyesmire gondolni tilt ... csak a féltékeny hazaszeretet, a józan gondolkozás, de az alkotmányra feleskü fejedelem felkent személye iránt tartozó tisztelet is, — annyi azonban kétségtelen, hogy a Tisza-kabinet bukása után oly sötétség következik, melyből csak a jó isten vezetheti ki a szózféle árnyalatu ellenzék által fülzugásig tele disputált nemzetet.

Ez tény. Tény, mert nem a miniszterek egyikének vagy másikának személyéről van szó, mint a régi Deák-párti kormányok idejében, hanem szó van azon irányzatról, azon biztos politikáról, melyet a kormány s a kormány körül sorakozott szabadelvű párt képvisel.

A Deák-párti kormányok alatt egy miniszterválság lefolyhatott minden lárma nélkül, legfelebb a nyugtát érvényesitő számtiszt „bemerkolta.“ — hogy a 12 ezer pengöt a jövő hó elsejétől már nem X., hanem Y. szedi fel; de Tisza Kálmán helyébe nem léphet senki a szabadelvü pártból, mely Tisza Kálmán személyével annyira összeforrva van, hogy vele együtt él, vagy együtt bukik.

Ha pedig Tisza és a szabadelvü párt nem kormányoz, kormányozni fog más egyén és más párt.

De melyik? Hol van az a párt ma Magyarországon, mely irányzatának többséget biztositani képes legyen? — Ilyen-é az egyesült ellenzék? Vagy a függetlenségi párt?

Az egyesült ellenzék bizonyára nem. Hiszen ez maga is annyira heterogen elemekből áll, hogy egy erős lehellet szétfujja azt a hires „összetartó kapcsot,“ azt a turó-enyvet s egymásután válik ki a közjogi oppositió lovagja, a conservativismus templáriusa s a Deák-párt nehéz vasasa, az összedült csirizelmény romjaiból. De ha még sikerülne is tyukkal-kalácscsal együtt tartani a huszonöt felé rugaszkodó nagy férfiakat, honnét reményli Simonyi Lajos vagy bármelyik vezére a kotyvaszott ellenzéknek, hogy az a 70 bátor férfiu kormányzó majoritássá gömbölyödhetik? A szabadelvü pártból nem, mert az eszmét képvisel. Ha bukik, félre áll, de solid politikáját nem olvasztja be egy kalandos politika ezüsttel futtatott keverékébe. A függetlenségi pártból megint nem, mert bizony az nem nagyobb gyöngédséggel viseltetik iránt, mint a minő jó indulattal van a szabadelvü párt iránt.

Ha tehát az egyesült ellenzék a „scart“-ban marad, melyik párt lesz az „adult?“ A függetlenségi párt nem, mert ez a közjogi oppositió időszerüttlen tanát nem adja fel. Hogy pedig politikai óhajait érvényesitse, arról ez idő szerint disputálni is nagyon felesleges. Megtörténhetik majd idővel, ha lesz több erő karunkban, több pénz a zsebünkben s több alkotmányos praxis fejünkben. De akkor sem a monarchia sarkainak, az alkotmány által teremtett, s féltett intézmények basisainak megrenditése nélkül.

Több párt pedig nincs, ha csak Bittó, a politikai pártalakulások főszakácsa nem kotyvaszt valamit.

Nektink nincsen reá szükségünk. Mi megérjük a szabadelvü párt lassu, de biztos politikájával, mely küzd ugyan az esélyek csapásaival, de nem tartja lehetetlennek kitüzött czélját valósitani, helyreállitani az államháztartás félrebillent sulyát, habár kálkulusait megzavarta is az európai mandatum eltogadásának, nemzeti létünk biztositásának szükségessége.

— **A képviselőház** kedden rövid ülést tartott, melyben némi élénkséget idézett elő a VII-ik osztály előadójának a horvát képviselők megbizó leveleire vonatkozó jelentése, melyszerint a VII. osztály ezeket kifogásolta, miután „a Szt. István koronához tartozó országok“ s nem a „magyar korona országainak közös gyülésére“ szólanak. Miután ezen jelentést az igazoló bizottság birálja meg, vita nem volt, ámbár Polit ur szerelett volna acsarkodni.

— **A delegatiók** a „Hon“ bécsi levelezője szerint nov. 9-én fognak megnyittatni.

A reichsrath megnyitása.

— **Az osztrák reichsrath** csöndesen, zajtalan megnyilt. Reichbauer elnök megnyitó beszédben megemlékezett a vitéz hadseregről s reményt fejezte ki, hogy a nehéz pénzügyi és politikai foladatok sikeresen fognak megoldatni.

Aztán fölolvastatott Auerspérg herczeg miniszterelnök levele, melyben tudatja hogy ő felsége a kormány lemondását elfogadta. Beadatott továbbá a költségvetés. A bevétel 395, 776. 310 frt. a szükséglet az occupatió költségein kivül 411, 084, 050. A deficit tehát 15, 307, 740 frt., mely aranyban kamatozó járadékok kibocsátásával volna fedözendő.

A haladó pártnak körül-belül 30 tagja a császárhoz feliratot inditványoz, melyben kifejeztetnék a követett keleti politika miatti nyugtalanság s a császár megkéretnék, hogy parancsolná meg a kormánynak, hogy ez politikájának irányzatát és czéljait nyiltan terjessze elő, s minden további lépés előtt a berlini szerződést alkotmány-szerü tárgyalásra előterjesztené.

— **Az osztrák kormány-alakitási hirek** közül megemlitjük azon értekezletet, mely Pretis miniszter lakásán tartatott, s melyben a parlament kitünőségei vettek részt. Pretis előadta, hogy ő Felsége által kabinet-alakitásra hivatott fel s ő ezt el is fogadta azon esetre, ha az egész alkotmánypárt támogatni, fogja. Programmából felemliti a külpolitikára nézve azt, hogy az occupatió addig fog tartani mig érdekeinket keletén biztositjuk, s az occupatiór pazarolt költség megtérül. Egy évi biránt az occupatió 1880-tól kezdve semmibe sem fog kerülni. Kivánja a védtörvény ideiglenes meghosszabitását, s az adóreformok alkotását.

A haladó párt nem volt megelégedve a programmal, mely szerint nagyon hosszan fog nyulni az occupatió. Herbst rendkivül élesen birálta Andrássyt. Pretis Giskra kérdéseire azt felelte, hogy az annexióra senki sem gondol, mert az a berlini szerződés megszegése volna. A közös kölcsön tervére azt mondá, hogy azt nem tudná helyeselni. Coronini feltétlenül Bosznia occupatiójának szükségét hangsulyozá. — Végül Pretis felszólitá a jelenvoltakat, hogy beszéljék meg a dolgot s közöljék megállapodásaikat.

— **Hg. Würtenberg Vilmos** tsznagy a II. hadsereg parancsnokává neveztetett ki, gr. Szapáry László pedig temesvári parancsnokká. Egyszersmind megemlitjük, hogy a közös hadügyminister a Lipót-rend nagykeresztjével, br. Philippovics ugyanazzal (a lovag kereszt hadi ékitményével) lettek Ő Felsége által kitüntetve. Történtek még több kinevezések s kitüntetések is a hadseregben.

Külföld.

A külpolitikai helyzet átalában és ismételve aggodalmakra szolgaltat okot.

Az orosz és török seregek Konstántinápoly közelségében ismét régi állásaikba helyezkedtek és Lobanow hg. értésére adta a nagyvezérnek, hogy mig a visszavonuló orosz sereg sarkában özönlő menekültek ügye méltányos elintézést nem nyer, mig az iránt a 300 millió rubel iránt, melyet Oroszország hadikárpótlás fejében a portán követel, külön és Oroszország érdekeinek megfelelő conventió kötve nincsen; addig a muszka seregek Ruméliából és Drinápolyon tul nem moczczannak. A Balkántól délre már is 80.000-nyi orosz sereg áll.

Montenegró és Törökország folyton farkasszemet néznek és **Görögország** seregei is vágyva várják a pillanatot, a midőn a török határt átléphetik.

A franczia köztársaság elnöke, az összes parlamenti partok által helyesléssel fogadott beszédet mond, melyben ismételve ráutal Francziaország veszteségeire, melyeket az már kihevert. — **Olaszország** kabinetjéből a végső konservativ elemek is kiválnak. — Szóval számtalan fekete pont vonul föl ujra a politikai láthatárra, melyek megint csak elnyelik azt a kevés fénysugárt, melylyel a berlini congressus az átalános chaost némileg földerité.

Afghanistán emirje odaizente Angliának: „Tegyetek a mit akartok — a végzés isten kezében van.“ Oroszország Ázsiában az emir által küldi a bajt Anglia nyakára, Anglia viszont a chinai császárt zuditja az északi koloszszus ellenébe.

A háboru kiujulására vonatkozólag pedig Northcote angol minister egy Wolverhamptonban oct. 22-én tartott figyelemre méltó beszédében szomoru kilátásokat nyujt, mondván hogy aziránt korántsem lehetünk biztosak, vajjon a háboru elmellőzhető e. Az a kérdés vajjon a berlini egyezmények a gyakorlatban kivitetnek-e? Már pedig lehetetlen felreismerni, hogy a szerződés bizonyos pontjai érvényesitése tekintetében nehézségeket támasztanak.

Hogy az európai béke fönmaradása felől Oroszország minő véleményt táplál leginkább kiviláglik azon körülményből, hogy még a békelábra leapasztott csapatoknál is csak rövid tartamu szabadságoltatások t. i. 1879 évi márcz. 1-ig — engedélyeztettek. A muszka subventiból föntartott „Nord“ politikai lap, Northcote azon hiedelmét, hogy az orosz seregek a szultán birodalmát 1879 évi májusig oda fogják hagyni — optimismusnak nevezi.

Tanügy.

Az elemi iskolákat kis dedóvodákkal hozzuk szerves összefüggésbe, — inditványozza „A siskednevelők országos egyletének“ választmánya. Ezen igyeknek most Francziaországban és Amerikában is. E föladat nálunk legczélszerübben ugy volna megoldható és pedig minden, még szegényebb község által is, hogyha a kisdedóvodák vezetése a néptanitók nejei vagy leányaira bizatnék, kik némi szerződésszerüleg biztositott javadalomért első sorban vannak hivatva a kisdedóvásra; mert erre azon néptanitók részéről, kikkel családi összeköttetésben állanak — folytonosan czélszerü utasitásokat nyerhetnek, miáltal a kisdedóvás összhangzásba hozathatnék az elemi oktatással, melynek mintegy előkészitő eljárását képezi. Hogy pedig a kisdedóvás mennyire üdvös gyümölcsöket érlel, a gyermeket önbizalomra ébresztvén, rendre szoktatván, beszédszerveit javitván, szivét, lelkét nemesitvén, kedélyes társalgás és szemléltetés által ismeretei körét tágitván stb. — azt talán már fölösleges is bővebben taglalni és bizonyitgatni.

Napi hirek.

— **A városi rendkivüli** közgyülésnek, — mely f. é. október 26-ra d. e. 9 órára van kitüzve — tárgysorozata e következő: 1. Az esküdtszéki tagok uj választása iránti intézkedés. 2. Az ipariskolai költségvetés. 3. A baromvásár ügye, illetve áthelyeztetése az uj lóvásártérre. 4. A f. é. erdővágatás.

— **A városi statistikai** bizottság tegnapi ülésében fölülvizsgálta a beadott kimutatási munkálatokat é- elhatározta, hogy azok az országos statistikai hivatalhoz felküldessenek.

— **Befásitási ügy.** A nagy-templom és a csapó-utcza közti térség befásitására, illetve kertté átalakitása felől tudomásunkra jutott, hogy a hatóság részéről a miniszteri rendelet foganatositására a kellő intézkedések megtétele már folyamatban van; ez ügyet elsiettetni nem lehet, mert szerves összefüggésben van az életvásár rendezésével is.

— **A katonai szabadságolások** — kivált mi az üdült sebesülteket s betegen katonákat illeti — már megkezdettek. Ezuttal a humanismus szempontjából kiindulva, azon fölszólalást vagyunk bátrak koczkáztatni, vajha az illető szabadságolt vitézek ne fosztatnának meg teljesen elbocsátásukkor a legszükségesebb ruházattól is, mert bizony tartozunk annyi tiszteletttel viseltetni vitézeink hősiessége iránt — kik a csatatéreken dicsőségesen rótták le hazafiui kötelességeik legsulyosbikát — hogy a jelen zord időjárás folyama alatt — egy ing s alsó nadrágban ne bocsássuk öket haza falvaikba.

— **A makkheteshez** czimezett nagykárolyi kávémérés tulajdonosánál csakugyan megtalálták — tegnapi lapunkban jelzett betörés és tolvajlása által szerzett zsákmány egy részét, nevezetesen arany melltüket, a gyémántos gyürüt és az ezüst pénz egy részét. Ez egyszer ez az ismert nagypénteki holló nehezen fogja magát tisztára moshatni.

— **A ref. egyházkerületek** conventi nagy választmányát, melynek föladata, hogy a debreczeni és budapesti bizottságoknak az unióra vonatkozó külön munkálatait és az ezekre vonatkozó kerületi véleményeket a convent elé terjessze, Nagy Péter kir. tanácsos, erdélyi superintendens f. évi november 9-kére Budapestre összehivta.

— **Dienes Barna** törvényszéki jegyző. kinek ifju neje hátrahagyásával távozott, hogy Boszniában tegyen eleget katonai kötelezettségének, mint halljuk, szerencsésen visszaérkezett.

— **Gyilkos biró.** A domonyi biróról irták a lapok, hogy egy embert agyonlött. E megdöbbentő esetről következő részleteket közli a „M. Hiradó.“ Tegnapelőtt a Gödöllőhöz közel fekvő Domony helységében Segesvári ottani birtokos és biró agyonlötte szolgálatában állott bognárát. Segesvári ugyanis reggel egy pesti állatorvossal hazaérkezvén, az istállóban találta bognárát ittas állapotban, aludva. Mivel ez felszólitására azonnal fel nem kelt, a biró összecsavart kötélvéggel ébresztgette. Az ittas ember megragadott egy vasvillát és ezzel neki ment S. urnak. Ez hátrálva, revolvert húzott ki és ezzel fenyegetőzve, birta rá a bognárt a villa letételére, mi megtörténvén, Segesvári rárohant a védtelenre, ütötte, verte a kapuig és ott kilökte s megparancsolta legényeinek, hogy a bognárt azonnal csukják be. A legények elvitték a bognárt a falu házáig, hol Segesvári már várta. A bognár megpillantván őt, lehajolt, hogy követ vegyen fel; Segesvári ekkor halántékának szegezvén a revolvert, azt elsütötte, s az áldozat félórai kinlódás után meghalt. A gyilkosság miatt az egész falu fellázadt, s Segesvári menekülni volt kénytelen; tegnap azonban már önként jelentkezett a gödöllői csendbiztosnál. Fiatal neje s két gyermeke van.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A koporsóban.

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

III.

(Folytatás.)

Hogyan jöttek föl s be a halottas szobába, Zoltán nem tudta volna megmondani, annyira lázas volt, annyira magán kivül volt.

De Irén igenis tudta, hogy öt nem annyira vezette, mint inkább karjai közt hozta Zoltán.

Csak a szobában, hol a halott feküdt kitéritve, bontakozott ki az ölelő karok közül a fiatal leány. Holtan fekvő testvérét megpillantva, a fájdalom egyszerre elüzött minden egyéb érzést, minden egyéb gondolatot Irén lelkéből.

Zokogva rá borult a koporsóra és sokáig, nagyon sokáig sirt ott.

Zoltán nem merte háborgatni. Némán meghuzódva nézte a zokogót.

Az elsirt könyek enyhitettek végre a fiatal szív bánatán. Kissé csillapult Irén fájdalma. Nem zokogott már, csak csöndesen peregtek alá a könyek, mialatt összetett kezekkel, térdelve imádkozott a koporsó mellett.

Aztán fölkelt térdeiről is. Pillantása Zoltánra esett, kinek szemeiben szintén könyek ragyogtak.

— Oh Zoltán, mily viszontlátás! — rebegte az ifju leány. — Szegény Nelli! Szegény, szegény Nelli!

És sógorának nyakába borult.

Zoltán érezte arczán a szép leánynak könyektől nedves forró arczát. Átölelve tartotta azt, kit a világon legjobban szeretett. Szédelgés fogta el agyát; nem látott többé semmit maga körül csak imádott kedves lánykáját, csak menyországát, boldogságát. Megfeledkezett mineen egyébről s hevesen szoritotta magához Irént.

— Zoltán! — rebegé a fiatal leány megrettenve.

De a férfi csak annál forróban szoritotta öt magához.

— Zoltán! — hangzék még egyszer a leány elfojtott, remegő hangja.

Aztán csókba fult. Csókokkal boritotta el Zoltán a leánynak ajkát, szemeit, homlokát, egész arczát. Csókolta hevesen, lázasan, mintha most egyszerre kárpótlást követelne annyi évig elfojtott néma szerelméért.

Irén egy ideig reszketve igyekezett kibontakozni az ölelő karok közül, reszketve igyekezett elháritani a csókokat; de gyönge volt arra, hogy megküzdjön a férfi szilajan kitört szenvedélye ellen. S pillanatról pillanatra gyöngébb lett és mindegyre kevesebb erőt és kevesebb hajlamot érzett az ellenállásra.

Mintegy elkábulva a forró csókoktól, tehetetlen állt ott, lankadtan hajtva fejét Zoltán vállára. A szép arcz rendkivül sápadt volt, a szép szemek bágyadtan lecsukódtak, a szép ajk halkan reszketve visszaadta a csókot.

Mámoros önfeledtség borult a két szerető szivre. Nem ejtettek ki ajkaik semmit mást, csak e két szót:

— Irén!

— Zoltán!

De a hangban minden benne volt, a szerelem minden lángja, minden üdvössége, a hosszu epedés elhallgatott fájdalma s a jelen percz öröme.

Végre Irén eszmélt föl először e mámorból. Sápadtan szomoruan mutatott a ravatalra. Nem szólt, csak oda mutatott a ravatalra.

Zoltán megrázkódott s jéghidegség futott át hátán. De a következő perczben daczosan mormogá magában:

— Nem követtem el bünt. A halál föloldozott.

S kinyujtotta kezét, hogy a leány kezét megfogja. Irén átengedte, nem vonta vissza azt, de szótlan és igen szomoru maradt.

Zoltán is többet hallgatott mint beszélt. Csak szaggatottan folytak szavai, tördelt mondatok szálltak el ajkairól. Beszélt szerelméről, szenvedéséről, a kötelességgel vivott harczáról, lemondásáról, eltemetett s ujra feltámadt reményéről.

— Mindezt tudtam, Zoltán, — szólt a leány halkan. — Tudtam, mielőtt egy szót szóltál volna. Féltem, hogy szeretni fogsz, óhajtottam, hogy ne szeress engem soha; de én szerettelek.

Eltakarta arczát s még halkabban, suttogva folytatta:

— Szeretlek most is. Tied leszek, hü, szerető feleséged leszek. De mindezt nem testvérem nyitott koporsója felett kellet volna elmondanunk. Nem akkor, mikor még alig hunyta be szemét. Isten adja, hogy ennek az órának emléke meg ne mérgezze egész életünket.

— Nem Irén, — szólt a férfi gyöngéden kezébe szoritva a leány kezét; — nézd, a halott nem vádol. Nézd, mily szeliden mosolyog megdermedt ajka. Lelke az égből tekint le reánk, mig porhüvelye itt lent boldogságunk néma tanuja.

De abban a pillanatban a rémület sikoltása tört ki Irén ajkán. A szép leány egész képéből kikelve s borzasztó reszketve meresztette szemeit a holtra.

Zoltán követte Irén szemeinek irányát; de nem tudta a leány rögtöni rémületének okát kitalálni.

Kérdezte Irént, de az nem birt felelni. Ajka mozgott, de hangot nem adott.

Iszonyu látvány volt ez s Zoltánnak vére kezdett fagyni.

— Ott! . . . . ott! . . . megmozdult! — tördelé végre a leány folyvást reszketve.

— Lázas képzelődés, Irén! . . . Irén! — csitolá pitá a férfi.

De neki is borzalomtől zsibbadozott minden tagja s szörnyedve meredtek szemei a halottra. Tudta, hogy csak képzelődés, a mitől Irén megrémült; látta, hogy a halott nem mozdul. Hogyan is mozdulhatna e hideg, életetlen test? És mégis Zoltánt megszállta a borzalom.

Hosszu időbe telt, mig legalább némileg helyreállt nyugalma.

— Hagyjuk a holtakat pihenni, Irén, — szólt aztán komolyan. — Nagyon föl vagy izgatva azért gyötörnek rémlátások. — Menj aludni Irén.

A fiatal leány a félelem remegő tekintetével nézett Zoltán arczára. E szép fényló szemekben most csak az ijedtség merev kifejezése látszott, semmi egyéb.

— Menj Irén, menj kedvesem, — ismétlé Zoltán. — Aludjál s eltünnek a rémlátások.

A leány még mindig habozott, mintha a rémlátás lekötötte volna ide. Szeretett volna távozni és mégsem mert.

Zoltán végre gyöngéd erőszakkal kényszeritette a távozásra. Megfogta kezét, körül ölelte derekát s az ajtó felé vonta.

— Szobád ott hátul készen áll, a hol azelőtt laktál. Az öreg Ágnes is nálunk szolgál még. Majd gyertyát gyujt és elkisér. Ott fog aludni szobaleányoddal a másik szobában melletted.

Irén, ki egy perczig remegve engedte vezettetni magát, az ajtónál megállt.

— Hagyj engem itt!

Zoltán nem hagyta.

— Nem! . . . nem.

— Itt akarok imádkozni reggelig.

Komoran, parancsolón hangzott a férfi szava:

— Menj aludni, Irén. Én majd itt maradok Nellinél.

— Miért nem engeded meg, hogy én is itt maradjak? — esengett a leány.

— Menj, menj! Jó éjt! — viszonzá Zoltán. —

Hivására megjelent az öreg Ágnes, égő gyertyával kezében. Irén lehajtott fejjel, némán, gépiesen követte.

(Folyt. köv.)

— **Krecsányi Sarolta** asszony, ki most az aradi szintársulatnak tagja, életveszélyben forgott a napokban. Szolgálója ugyanis meglopta volt s ezért büntetést kapott. A szolgáló e miatti elkeseredésében késsel és baltával felfegyverkezve a háló szoba ajtaját beakarta törni, természetesen nem jó szándékból. Krecsányi Sarolta asszony segélyért kiáltott. A háznál fölébredtek, de már akkor a cseléd egy csomó ékszerrel és pénzzel megszökött.

— **A hortobágyi** legelők, — melyeken a nyári aszály miatt az állatok csak tengődtek, a mostani kedvező, enyhén nedves időjárás következtében egészen kiujult, megifjodott. A jószág bőven lakozik a buja sarjon és gulya, ménes a gazdák nagy örömére szemlátomást javul és gyarapodik.

— **Szatmármegyében** és az Érmelléken példátlan nagy a bortermés, mig faedényekben általános a hiány. A hordóknak itt most oly nagy értékük van, hogy egy hordó vételára fejében annyi mustot adnak, amennyi belefér.

— **Torkos Károly** az orosházi evangelikus lelkészről, kinek eltünte után mi is irtuk, hogy holteste a Tiszából kifogatott, családja azon értesitést küldé a lapokhoz, hogy ez utóbbi hirnek semmi alapja nincs, s az eltüntnek még mai napig sem találják semmi utba igazitó nyomát.

— **Tüz volt** N.-Váradon tegnapelőtt éjjel ½ 11 órakor. A Némethy Károly ügyvéd váraljai lakásán levő deszka-istálló teljesen leégett. A toronyőr mindjárt félre verte a harangot mihelyt hirül vitték neki, hogy tüz van.

— **A tiszavidéki vaspályán** f. november elsején Szoboszló és Debreczen állomások között „Ebes" nevü megállóhely fog megnyittatni, hol minden személyszállitó vonat megálland, ha utazók ott be vagy kiszállani kivánnak.

— **Lahner** kapitány, ki mint a 39. ezred derék tisztje városunkban is állomásozott, s szigoru katonai fegyelméről kivált a századjában szolgált önkénytesek előtt emlékezetes, a boszniai harczokban tanusitott vitézségeért Ő Felsége által katonai érdemrenddel lett kitüntetve.

— **A Franklin-társulatnak** a bolti árak felére leszállitott rendkivüli könyvjegyzékét — mint mellékletet a mai lappal veszik t. olvasóink. Ajánljuk azt kinek-kinek becses figyelmébe. E könyvsorozat 305 munkából áll és pedig van köztük sok közérdekü, hasznos, mulattató és tudományos tartalmu is. Ezek között oly becses és nélkülözhetlen munkák találhatók, mint pl. Toldy Ferencztől a magyar költészet története, — Ballagi Mór, a magyar nyelv teljes szótára, Hugo Victor 1793., — Jókai és Józsika regényei, — Salamon F. és Szilágyi S. történelmi munkái, gr. Széchenyi István munkái stb.

— **„Az ellenállhatatlan"** Csiky Gergely ezen legujabb és 400 db aranynyal jutalmazott eredeti vigjátéka szinpadunkon is egészen uj, ragyogó és a fővárosiakhoz hasonló diszletekkel és jelmezekkel hozatik közelebb szinre. A vigjáték többszörösen megkoszoruzott szerzője Csiky Gergely megigérte, hogy ha csak körülményei engedik, szintén szerencséltetni fogja szinházunkat látogatásával darabja első előadásának estéjén, mely körülmény a lényegesnek igérkező müélvezetnek még különösb érdeket is fog kölcsönözni.

Debreczeni szinház. Oct. 23. „A nagyzás hóbortja." Vigjáték. Véleményünket már multkor elmondtuk e lazán férczelt és végtelen hosszura nyujtott bohózat felől. Ha nem csalódunk, ma némi rövidítésekkel adták elő. A közönség nevetett a drasztikus jeleneteken, de hallottunk bosszankodást is a sok kézzelfogható képtelenségen, melylyel e vigjáték telve van. Szinészeink egyébként buzgón igyekeztek életet önteni a chablonszerü élettelen karrikaturákba, melyekből áll e darab személyzete.

Sport.

A pesti őszi lóverseny második napján, kedden is gyönyörü idő volt, de közönség már kevesebb mint első nap. Jelen volta: Tisza és Wenckheim miniszterek, Edelsheim Gyulay nejével, Horváth tábornok, Tisza Lajos, Majláth, ifj. Károlyi Alajos stb. A királyné nem volt ott.

A kiadrubi dij 2000 frtjáért 16 bejelentett 2 és 3 éves belföldi ló közül három futott: u. m. Blaskovics Purdéja, gr. Festetics Pál Chelseaja, s ugyanannak Clarisse-ja mely utóbbi a ¾ ang. mf. távot ügyesen megfutván, könnyen győzött.

A Kisbér dij 1500 frtjáért kiállt a gyepre 12 bejelentett ló közül kettő: gr. Aponyi Antal Pfeilja és gr. Sztáray J. (nevezte Czetvetinszky) Mucija. A verseny kemény volt; Pfeil haladt elől az egész pályán, de épen a sorompónál Mici előre vágott és a dijat elnyerte.

A kancadij 500 db 10 francos aranyáért futhatott minden a monarchia területén lakó polgár kanczája. A legnagyobb érdeklődés e versenyhez füződött, mivel gr. Sztáray J. Detonája mellett Kincsem, a világhirü ló is futott; a többi bejelentett nem lépett sikra. A verseny kezdetén, sőt a pályán ¾ rész uton mindig Kincsem vezetett, de a pálya vége felé Altona Kincsem elé küzdötte magát s a közönség lélekzetfojtva várta az eredményt. — Kincsem győzött ugyan, de csak egy fél lóhosszal.

Az import-dij 1000 frtja 11 nevezett közül csak 2 lovat vonzott a pályára; Blaskovics Bolygóját és gr. Festetich Pál Wild Roverjét. Bolygót a Kincsem jockeye lovagolta, de most nem sikerült neki a verseny. Wild Rover egy lóhosszal előzte meg a czélnál.

Az eladók versenye nem volt érdekes, mivel a két nevezett közül csak Baltazzi ur Kenne Dich nevü lova futott. 400 frt. jutalmazta fáradságát.

Ezzel az őszi versenyeknek fél 5 órakor vége lett.

Közgazdaság.

Üzleti tudósitás. Debreczen, okt. 23.

K.) Terményüzletünk menete tartósan rosz. A buzábani kinálat meglehetős ugyan, de a vételkedv ugy a helybeli gőzmalom, mely nagy buzakészletekkel rendelkezik, mint kereskedőink részéről — külföldi rendelmények hiányában — igen lanyha. — Franczia és Angolhon buzatermése — tudvalevőleg — ez idén sem minő-, sem mennyiség tekintetében nem sikerült ugyan, azonban kevés reményünk van eme országok piaczára exportálhatni, miután Amerikából már is megérkezett nagymérvü küldemények rendkivüli olcsóság által a versenygést részünkre lehetetlenné tették.

Rozs szintén nem képes tartós fogyasztási piaczra találni, és csak elsőrendü minőségre akad olykor-olykor egyes osztrák, és legfinomabb fajtájura pedig szintén gyér számu szászországi vevő. — Alárendelt, konkolyos, nem tökéletesen száraz rozson — melyből igen nagy készlet van — még a legolcsóbb áron is nehéz túladni.

Árpa maláta és serfőzésre alkalmas élet, az idén az angolok részéről örvend meglehetős keletnek; étetni való árpa — mint a hogy vidékünk nagyobbrészt termi — minőség szerint 5 frttól 5.75-ig vétetik.

Tengeri az idén középszerüen sikerült, a minőség jó s ha az árak nem fognak magasra csigáztatni, reményünk lehet e czikkbeni kivitelre.

Zab külföld részéről tökéletesen el van hanyagolva és igy vele csak belföldi és nyomult ár melletti kereskedés üzetik.

Mai árak következők:

Buza 77 k. 7—7.25., 78 k. 7.50—7.80., 79 k. 8.10—8.40.

Rozs 72/73 k. 5—5.10., 70/71 k. 4.75—5., 69/70 k. konkolyos 4.25—4.60.

Árpa	5—5.75.
Zab	4.20—4.40.
Tengeri uj	4.25—4.50.

Szalona, melyből a készletek fogytában vannak — 60 frt.

Napraforgó olaj 38 frt.

Minden 100 k. a helybeli vasuthoz szállitva.

A Debr. Ellenőr eredeti távirata.

Budapest, okt. 24. Az országgyülésen mai napon ejtetett meg az elnök választás és daczára az egyesült ellenzék óriási erőlködéseinek és mindenféle transaktióinak a szabadelvü párt elnökjelöltjei fényesen győztek. Elnökké választatott Ghyczy Kálmán hetvenhét szótöbbséggel; alelnökök lettek: Várady és Kemény szintén nagy szótöbbséggel.

DEBRECZENI SZINHAZ.

1. Bérlet 15. Szám.

Csütörtökön, 1878. október 24-én

A debreczeni szinész-egyesület által adatik:

GRINGOIRE.

Vigjáték 1 felv.

SZEMÉLYZET:

XI-ik Lajos	Lovászy.	Le Daim	Ferenczy.
Gringoire	BÁRDI J. L.	Luiza	Pap Laura.
Fourniez	Szathmáry Á.	Nicole	Lauerné.

Ezt követi:

A bokréta.

Életkép 1 jelenetben. Előadja: Mészáros Ilka.

Záradékul:

PAJKOS DIÁKOK.

Vig operette 1 felvonásban. Irta Braun, forditotta Latabár Endre és Lászy Vilmos.

SZEMÉLYZET:

Geieruzsorás	Szathmáry K.	Schalk	Zsávodszky.
Brand	Kocsis Irma.	Flieder	Lauerné.
Frinke	Nyilvay Irma.	Fuchs	B. Szabó Ida.
Gerhard	Kissné.	Wolf	Szabó Károly.
Licht	Erdélyi O.	Birner	Willner.
Honig	Derzsi Irma.	Antal	Érczy.
Rohr	Halmi Antonia	Lizi	Ligeti Kati.
Bermann	Takácsné.	Fleck	Szabó Bandi
Hecht	Takóné.	Korcsmáros	Foltényi.

Holnap pénteken: **ERNANI.** Opera 4 felv.

Felelős szerkesztő: **Kutasi Imre.**

Főszerkesztő: **Vértesi Arnold.**

Nyilttér.

Holnap, valamint minden pénteken, kitünő **halászlé** és **uj rácz-ürmös** kapható; s a közkedvességü **Boka Samu** zenekara játszik

Guszman Róbert,
kis-ujutczai vendéglőjében.

HIRDETESEK.

Lak- és üzletváltoztatási jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemü gazdaközönség becses tudomására juttatni, miszerint lakásom és üzletemet **Debreczen n.-váradutcza 2227-ik számu** saját házamba tettem át, hol üzletemet akként nagyobbitottam és rendeztem be, hogy

gőzcséplőgépek, gőzmozdonyok, kazánok, tüzszekrények

javitását, megujitását télen által is — midőn a gőzcséplőgépek ugy is szünetelnek — jutányos áron teljesithetem.

Elvállalok minden **vasesztergályos munkák, gőzhengerek kifurását, uj gőzköpü-karikák** (kolbenringe) tengelyek, perselyek s egyéb géprészek elkészitését.

Továbbá ajánlom kitünő jó szerkezetü **Strobl- és Backer-féle** rostáimat, (üszögválasztó szerkezettel), **konkoly- és bükkönyválasztóimat** (Trieur), többféle eke, borona, kapáló, töltögető, **Kühne-féle sorvető**, szecska- és répavágó, tengeri morzsoló és egyéb gazdasági gépeimet a legjutányosabb árak mellett.

Borsányi Viktor,
gazdasági gépész.

(344) 1—4

Üzlet beszüntetés végett
ÖNKENTES VÉGKIÁRULÁS.

Van szerencsém tudatnom, miszerint üzletemmel végképen felhagyni magamat elhatározván, az abban jelenleg létező vászon, rőfös és rövid-áru czikkekből álló összes készletet önkéntes végeladás utján igen jutányos árban elárusitom.

Mire a t. cz. közönséget tisztelettel meghivom.

KERN ADOLF
czég alatti üzlet tulajdonosa.

292 14—35

Üzlethelyiség főpiacz tábornoki lakházban.

Legjobb minőségü szinkenderből készült

Dohány-zsineget,

Elsőrendü **Gépolajat**, géphez való **kendert**, **csepüt**, olvasztott **fagygyút**,

Valódi belgiumi **szekérkenőcsöt** jutányos árban

ajánl

Geréby Fülöp.

(10)

Bor és gyümölcs sutyuk

legujabb rendszerüek-, körforgás nélkül, csekély tért igénylők, az eddigieknél kétszeres gyorsasággal müködők, — könnyen kezelhetők, szilárd és tartós szerkezettel a nagysághoz aránylagos árakban — drbja 72 frttól o. é. följebb kaphatók: **Ph. Mayfarth & Comp.** gépgyárából, **Frankfurt a Main.**

Megrendeléseket elfogad Jánky Antal ur Nagyváradon, hol ilyen sutyuk raktáron is vannak. (288) 9—?

„Tisza" biztositó társaság.

A „TISZA" biztositó társaság alapszabályai 18-dik §-ának*) értelmében

ötödik rendes közgyülését

folyó évi november hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor

Debreczenben a városház nagy termében fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 19., 20 és 21. § ainak**) értelmében tisztelettel jesen meghivatnak.

Tárgy-sorozat:

1. A választmány és az igazgatóság jelentéseinek előterjesztése.

2. Az 1877. évi Zárszámadásoknak és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése.

Debreczen, 1878. évi október hó 18. napján.

A választmány.

*) 18 §. Minden közgyülés a társaság székhelyén tartatik. A rendes közgyülés évenként legalább egyszer összehivandó. . . . .

**) 19 §. Minden közgyülésnek egybehivása a választmány részéről a 6. §-ban kijelölt hirlapokbani hirdetés által történik, mely rendes közgyülésnél legalább 30 . . . . . nappal a közgyülésre kitüzött nap előtt közzé tétetik s a melyben ugy az egybehivás czélja, mint szintén a tárgyalás alá veendő ügyek felsorolandók.

20. §. A kö gyülésen minden részvényes minden egy darab, legalább 45 nappal a közgyülés egybehivása előtt saját nevére irott és befizetett részvény után egy szavazattal bir. Husz szavazatnál többet azonban egy részvényes sem saját nevében, sem meghatalmazás alapján magában nem egyesithet. A részvények, ugyszintén a meghatalmazások, a közgyülés megkezdése előtt az elnöklő által e czélra kiküldött igazolási bizottságnál leteendők; — a letéti jegyek a közgyülés után a letett részvények kiszolgáltatása ellenében vissza téritendők.

21. §. A részvényesek a közgyülésen szavazatjogukat vagy személyesen vagy szavazatképes részvényesek meghatalmazása által gyakorolják. Meghatalmazás csak szavazatképes részvényesnek adathatik, — kiskoruak, gondnokság alatt állók, nők, kereskedelmi társulatok, testületek és intézetek azonban szavazatjogukat törvényes képviselőjük által gyakorolhatják, ha ez nem részvényes is. A közgyülési határozatok a jelenlevö és képviselt részvényesek általános szavazattöbbségével hozatnak; — szavazategyenlőség esetében az elnöklő szavazata dönt. (343) 3—4

Hirdetmény.

A nagyerdőn, a makkvetések közt termett, s a külső faraktári kunyhóhoz összehordatott, 150 frtra becsült, 5–6 szekér dézma-tengerije a nemes városnak, folyó október hó 25-dik napja az az pénteken délután 3 órakor a helyszinén tartandó nyilvános árverés utján azonnali készpénz fizetés mellett eladandó lévén; a venni szándékozók, a kijelölt időben és helyen való megjelenésre illően meghivatnak.

Kelt Debreczenben okt. 24. 1878.

Laky Lajos,
tanácsnok.

(347) 1—1

Gyógymód bármely évszakban **Wilhelm** Gyógymód bármely évszakban

köszvény és csuzellenes

Vértisztitó theája

mint egyedüli és biztos vértisztitó szer elismerve.

A cs. kir. udv. cancellári hivatalnak Bécsben 1858. év decz. 7-kén kelt engedélyével.	Teljes elismerést érdemel. **Hatása kitünő.** Az eredmény **kétségtelen!**	Ő cs. és apost. kir. fölségének 1871. évi márcz. hó 28-án keltszabadalmazása által hamisitások ellen védve van.

Ezen thea az egész szervezetet kitisztitja; átkutatja a test minden részeit és a belsőleges veleélés által minden azokban lerakodott kóranyagokat eltávolitja; az igy előidézett hatás maradandó.

Alaposan gyógyitja *a köszvényt, csuzt, elévült, konok bajokat, folyton genyedő sebeket, nemi és bőrkiüteg betegségeket, pattanásokat testen és arczban, bőrcserepesedést és syphiliticus dagokat.*

Különösen kedvező gyógyeredményeket *mutat fel a thea máj- és lépdaganatoknál, aranyérnél, sárgaságnál heves ideg-, izom- és izületfájdalmaknál, továbbá gyomornyomás-, szélrekedés-, dugulásnál, vizeleti nehézségeknél pollutio-, tehetetlenség és fehérfolyásnál stb.*

Oly betegségeket, *milyenek a görvély, mirigydagok gyorsan és alaposan gyógyithatni ezen thea tartósabb ivása által, minthogy az egyszersmind enyhén föloldó és vizeletajtó szer is.*

Csalhatatlanul csodálatos gyógyeredmények.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben Bécs mellett.

Wocheiner Freistritz *(Krajna) 1872. okt 1.*

Tisztelt urasádgod!

Vértisztitó theájából ismét 3 csomagra van szükségem. — Két küldemény betőle eléggé meggyőzött engem e kitünő szernek csodálatos gyógyhatásáról. Kérem e küldeményt postai utánvéttel kezemhez juttatni.

Tisztelettel:
Jerala János, segédlelkész.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben Bécs mellett.

Blumen hal, *Temesm. Magyarország 1872. okt. 1.*

Fölkérem, miszerint a Wilhelm-féle köszvény és csuz ellenes vértisztitó theából, melynek gyógyhatásáról már meggyőződtem — postai utánvét mellett még 3 csomaggal küldeni sziveskedjék.

Tisztelettel:
Fischer Ferencz, m. k. postamester.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben. Bécs mellett.

Tuschkau, Pilsen mellett *1872. okt. 1.*

Ha alulirott előbb ismertem volna az ön „köszvény és csuzellenes vértisztitó theája" kitünő gyógyerejét, sok évi bajomtól már rég megszabadultam volna és számtalan forinttal gazdagabb vagyok. — Mindeddig az ön megbecsülhetlen szerét prágai raktárából hozattam, jelenleg azonban egyenesen önhöz fordulok és fölkérem, sziveskedjék részemre az emlitettem theából 12 csomaggal küldeni.

Mély tisztelettel maradtam:
Dilzl József.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben. Bécs mellett.

Gutenstein, *1872. okt. 1.*

Küldjön kérem részemre mielőbb két csomaggal a Wilhelm-féle köszvény- és csuzellenes vértisztitó theából, oly módon mint rendesen, azaz postai utánvétellel. — Belátom hogy theája nélkül már nem is lehetek.

Tisztelettel:
Haselsteiner Flóris,
43. sz. a. Klosterthalban.

A számos elismerő és köszönő iratok közlését közelebb folytatjuk, mert lehetetlenség azokat egyszerre hozni.

Hamisitás és ámitás ellen óva figyelmeztetünk,

A vételnél a t. cz. közönség czégem törvényes védjegyére különös tekintettel legyen; az, minden csomag külső oldalán látható, csak igy menekülhetvén meg a számos hamisitástól.

A valódi Wilhelm-féle köszvény és csuzellenes vértisztitó thea egyedül hamisitatlan állapotban kapható Wilhelmnek köszvény és csuzellenes vértisztitó thea gyárában Neunkirchenben Bécs mellett, vagy a lapokban közzétett raktárakban.

Egy 8 adagból álló csomag thea orvosi utasitás nyomán készitve, különféle nyelvü használati utasitással együtt 1 frtért; bélyeg és csomagolásért külön jár 10 kr.

A t. cz. közönség kényelmére a valódi Wilhelm-féle köszvény- és csuzellenes vértisztitó thea még kapható:

Debreczenben: Dr. Rothschnek Emil gyógyszertárában, Budapesten: Török József gyógyszertárában, Thallmayer A. és társánál: Csabán: Biener B.-nél, Egerben: Köllner Lőrincznél, Nagyváradon: Jánky Antalnál, Gyöngyösön: Mersits Nándornál, Miskolczon: Ujházy Kálmánnál, Nagy-Bányán: Haracsek F.-nél, Nyiregyházán: Pitscher Gyulánál, Sátor-Alja-Ujhelyt: Teutsch Józsefnél.

(154) 23—26

Debreczen, nyomatott a kiadó-tulajdonos **Kutasi Imre** könyvnyomdájában 1878.